

sarkú, téglalap alakú sír feltárta a mai járószinttől kb. 100–110 cm-re jelentkezett, a sárga löszös altalajtól alig elütő világosbarna betöltéssel. A viszonylag alacsony termetű, vékony testalkatú halottat fejjel K-nek, lábbal Ny-nak, háton nyújtva temették el. Bolygatás érte a koponyát, a bal alkarcsontot és a lábszárait. A koponya felső része megsérült, de az állkapocs felőli alsó rész eredeti helyén maradt meg. A koponya a jobb váll felé eldőlt, előrebillent, valószínűleg temetéskor párnát helyeztek a feje alá. A karok nem szorosan a test mellett, hanem kicsit trapéz alakban, a könyék magasságában mintegy 10 cm-re a bordáktól eltávolodva helyezkedtek el. A jobb alkart a mellkason keresztben, a bal váll irányába felhajlították, a csuklóján bronz karkötő volt. A bal alkar másodlagos helyzetben, a jobb felkar környékén került elő, de a bal kézfej eredeti helyzetében, az alhasi tájékon feküdt, gyűrűs vagy kisujján két bronz karikagyűrűvel. Kérdéses, hogy mi okozhatta azt, hogy a felkarcsontok a sírfenéken fekvő bordáknál jóval magasabban voltak. A jobb combcsont még eredeti helyzetében, a bal már törötten és részben bolygatott állapotban került elő. A láb alsó részét erős bolygatás érte, a lábfejek és lábszárcsontok nem kerültek elő, de erről a részről származik a bejelentő által a Helytörténeti Gyűjteménybe bevitt mázas korsó és az utólag átadott kis szürke tál is.

A mellékletek, elsősorban a mázas korsó és a nyitott bronz karperec, a sírt a 4. sz. második felére keltezik. A temetkezési rítus és a mellékletek kivitelezése, minősége is megegyezik a korban szokványossal, ezért valószínűsíthető, hogy egyszerű, földsíros temetkezés került napvilágra, ami habár bolygatott, mégis teljesnek tekinthető.

Az előkerült leletegyüttes jelentőségét az adja, hogy új adatokkal szolgál Dombóvár késő római kori történetéhez, valamint segít pontosítani korábbi kutatási adatokat. Feltételezhető, hogy az eddig csak „VII. utca” lelőhelyként rögzített, 1970-ben előkerült téglasír az utca É-i – lelőhelyünkhöz közelebbi – részén lehetett. Az eddig ismert sírcsoportok alapján feltételezett, nagyjából K–Ny irányú, római kori út vonala, amely az I. sz. téglagyártól indulva, a Kölcsey utcán át eddig a VII. utcáig volt követhető, most kiegészíthető egy rövid szakasszal: a Köztemető területén É felé fordulva követi a Kapos vonalát.

BORUZZ KATALIN – SZABÓ GÉZA

125. Döge, Gurítódomb (Fényeslitke, Ereszvény-dűlő) (KÖH 61372)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Szk

2010. február 17. és április 21. között megelőző feltárást végeztünk Döge területén, Fényeslitke–Komoró határában, ahol Ipari Parkot kívántak létesíteni. A tervezett 1,5 ha-os közel 4 m mély záportározó az egykori vasúti gurítódomb helyén létesül. A feltárt 259 objektumból mintegy 245 kora bronzkorinak (Szaniszló-csoport) bi-

zonyult, míg a maradék szkíta kori volt. A leletanyagból kiemelkedik két, csontból készült balta, valamint néhány közel ép edény.

Ennél is érdekesebbnek bizonyult azonban az a nagyméretű védműrendszer, melynek jelentős részét sikerült feltárnunk. A terület közepén egy hatalmas (külső átmérője kb. 110 m), félkör alakú árok került elő, melynek Ny-i oldalán a bejáratot is sikerült megfigyelnünk. É-i és D-i szélén egy-egy Ny–K irányú árok helyezkedett el, melyek mintegy 80 m hosszan keresztelték az ásatás területét. Egy másik – bejáróval is ellátott árok – a félkör alakú árok belsejében került elő, s becsatlakozott abba. Az árkok igen mélyek és szélesek voltak; 160 cm körül volt a legkisebb mélység, de néhol a 220–230 cm-t is elérték. Átlagos szélességük 5 m körül volt, de a legszélesebb részen a 10 m-t is elérte. Néhány – szintén kora bronzkori – kút is előkerült, melyek leletanyagban igen gazdagnak bizonyultak.

JAKAB ATTILA

126. Dömsöd, Zöldhegyi-dűlő (KÖH 74031, 74033)

(Pest megye) B, V, Rő, Kö

2009 decembere és 2010 májusa között kiterjedt terepbejárásokat folytattunk a Nabucco gázvezeték dunántúli és Pest megyét érintő szakaszán, összesen 205 km hosszúságban, a nyomvonal 100–100 m-es szélességében. A téli időben végzett terepbejárás során általában jó megfigyelési viszonyok között tudtunk vizsgálni, összesen 184 régészeti lelőhelyet azonosítottunk.

Dömsödon két, korábban ismeretlen lelőhelyet azonosítottunk, ezek között a Duna-parton elhelyezkedő, nagy kiterjedésű, intenzív, több korszakon át lakott lelőhelyet érdemes megemlíteni (Zöldhegyi-dűlő I.).

REMÉNYI LÁSZLÓ – STIBRÁNYI MÁTÉ

127. Drávaszerdahely, Belső-Szilas (KÖH 75227)

(Baranya megye) B

2010. szeptember 16–17-én elvégeztük a Horvát Transzít gázvezeték építéséhez kapcsolódóan a HT-180 jelű régészeti lelőhelyen végzett földmunkák megfigyelését.

A humuszréteg gépi eltávolítása során egyértelműen elkülöníthető régészeti objektumot nem azonosítottunk, egy erősen téglá- és kerámatörmelékes réteg miatt azonban a további munkavégzést a nyomvonal 194+420–194+470 km-szelvényei között leállítottuk. A gázvezeték nyomvonalában 226 m²-nyi nyesett területből 171 m² bizonyult régészetileg pozitívnak.

A bontást a téglatörmelékes rétegben kezdtük egy szondázó keresztirányú árokkal, de ennek metszetében sem lehetett objektumot azonosítani. A kerámatörmelékes felszín kézi nyesése után egy gödör és benne egy bronzkori urna in situ jelentkezett. A nyomvonalra merőlegesen húzott még két árokban 30–40 cm mélyen